

Leto XI. • Št. 2. • April 2004

Per 1015/2004

10026311,2

OPREŠKI KNJIZNICA

COBISS

Kraljica

glasilo prijateljev Svete Gore

»Glejte, Božje Jagnje, ki odvzema grehi sveta«

Jn 1,29

Naše voščilo ...

Kristus je vstal in zmagal. To je naša tolažba in vzrok našega veselja. Sv. Pavel je zapisal: če pa Kristus ni vstal, potem je prazno naše oznanjevanje, prazna tudi naša vera (1. Kor 15,14). Kristusovo vstajenje je resnično in to je vzrok našega veselja. Naj velja naše voščilo veselja vsem, ki berete Svetogorsko Kraljico.

Svetogorci

Fotografije v tej številki so prispevali:

Arhiv: naslovnica, zadnja stran (ozadje); 5, 6, 8, 10, 12, 14, 19, 23

br. Miran Špelič: 3, 18, 20 (ozadje), 22

Vili: 2, 9, zadnja (relikviarij)

Zavadlav: naslovnica (sv. Janez Krstnik); 4, 9, 16

Zadnja stran: relikviarij bl. Francija in Jacinte

Pozdravljeni,

Glejte, že prihaja maj

Kmalu po veliki noči bo prišel maj. Mesec, čas Marijinega obiskanja. Sprejmimo ga z razprostrtimi rokami, z ljubeznijo. Vpijmo vase podobo Svetogorske Kraljice. Naj nam bo pred očmi ves maj – vedno. Zjutraj in zvečer, ko smo sami ali na ulici, vedno imejmo pred očmi Njeno podobo. Naše oči naj se zazro vanjo tudi v našem stanovanju; in pristavimo k Njeni podobi šopek šmarnic.

Smo v letu duhovnih poklicev. Vzemimo k srcu papeževe besede: »Marijanska svetišča, raztresena v vseh delih sveta, naj postanejo posebej izbrani kraji navduševanja in središča goreče molitve za poklice, da bodo naše prošnje h gospodarju žetve pod Marijinim varstvom sprejete«.

Vabimo vas v našo baziliko vsako prvo nedeljo v mesecu ob 15. uri, kjer bomo pred najsvetejšim molili za nove poklice. Vsako tretjo nedeljo ob isti uri pa bomo molili pred relikvijami blažene Franca in Jacinte, ki sta trpljenje sprejemala iz ljubezni do skritega Jezusa. Ob molitvi bomo bolje spoznali, da je Marija zares naša Mati. Ona nam bo pomagala ohranjati duhovno

mladost. Glejte, naša mati nas čaka. Nič si bolj ne želi, kot da ostanemo Njeni otroci. Naša otroška ljubezen do Marije naj raste vse bolj, dokler ne pride po nas in nas popelje na kraj veselja, ki nima konca.

p. Pashal Gorjup, ofm

Marija vodi k Jezusu

Luč sveta, Marija, Janez

*Nadaljujemo s premišljevanjem ob sliki milostne podobe
Svetogorske Matere Božje, ki jo gledamo na velikem oltarju.*

Luč

Na svetogorski sliki je upodobljeno jutro. Sonce vzhaja, vidimo osvetljeno nebo in gore, toda sonce je skrito. To je sonce naših kratkih zemeljskih dni. Večen dan, večno življenje, večna luč pa nam sije iz Jezusa. Zato je na sliki zakrito naravno sonce in Jezus se nam namesto njega predstavlja: »Jaz sem luč sveta.« S to lučjo in ne z naravnim soncem so razsvetljene osebe na sliki.

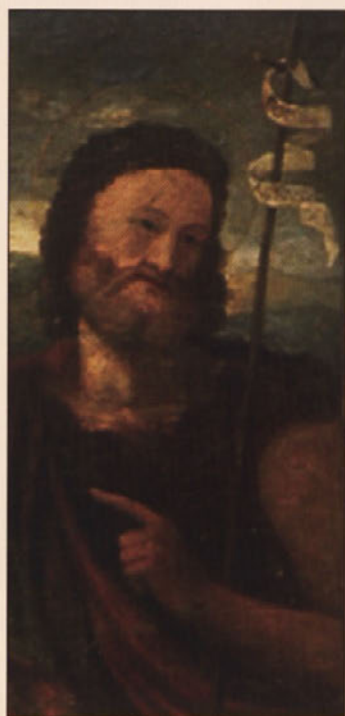
Marija

Marija gleda Jezusa. Ta njen pogled pomeni njeno duhovno, osebno spoznanje ter njeno odločnost za sodelovanje z Odrešenikom sveta. Pomeni njeno največje zблиžanje z učlovečenim Bogom v veri, v delovanju in v slavi poveličanja. Njen pogled k Jezusu tudi nas napoti k njemu. Mi namreč najprej pogledamo Marijo, ker je naslikana kot odrasla oseba med dvema spremljevalcema in je po zunanosti najbolj priljudna. Tedaj

nas s svojim pogledom k Jezusu spomni na spolnjevanje božje volje pri največjem božjem načrtu, odrešenju sveta. S svojim pogledom nam govori: »Glej, dekla sem Gospodova! Karkoli vam Jezus reče, storite!«. (Lk 1,38; Jn 2,5)

Janez

Na Marijini levici je Janez Krstnik. Gleda k nam, s prstom pa kaže Jezusa, na njegovi romarski palici s križem pa nam napis naznanja njegove besede: »Poglejte, Jagnje božje! (Jn 1,29)!

(Se nadaljuje.)

br. Pavel Krajnik, ofm

(Po knjigi »Marijina Hiša«)

Zahvale, prošnje, darovi ...

Marija Svetogorska!

Hvala ti za vse, kar mi pošiljaš, za razsvetljenje, ki mi ga daješ, za moč, da preživim in znam preživeti vsak trenutek svojega življenja. Hvala ti za zdravje mojega sina, hčerke, zeta in vnukov ter za odnos, v katerem se učim živeti, v katerem okušam prav vse najlepše in najgrše na tem svetu. Vesela sem, da znam sprejeti tudi take stvari, ki niso prijetne in te prosim, da mi v enaki meri stojiš ob strani in mi pomagaš tudi vnaprej. Hvala ti!

o o o

Pomagaj, prosim, mojemu prijatelju, da bo znal sprejeti mene takšno, kakršna sem, čeprav ni veren. Je dober človek z veliko lepimi lastnostmi in je vreden, da mu daš svojo moč. Naj spregleda v meni ljubezen, ki jo nosim v srcu zanj. Pomagaj mi prebroditi ta problem, ki se je sedaj pojavil, in ga reši ti v prid obema. Tvoja hvaležna N.N.

o o o

Spoštovani!

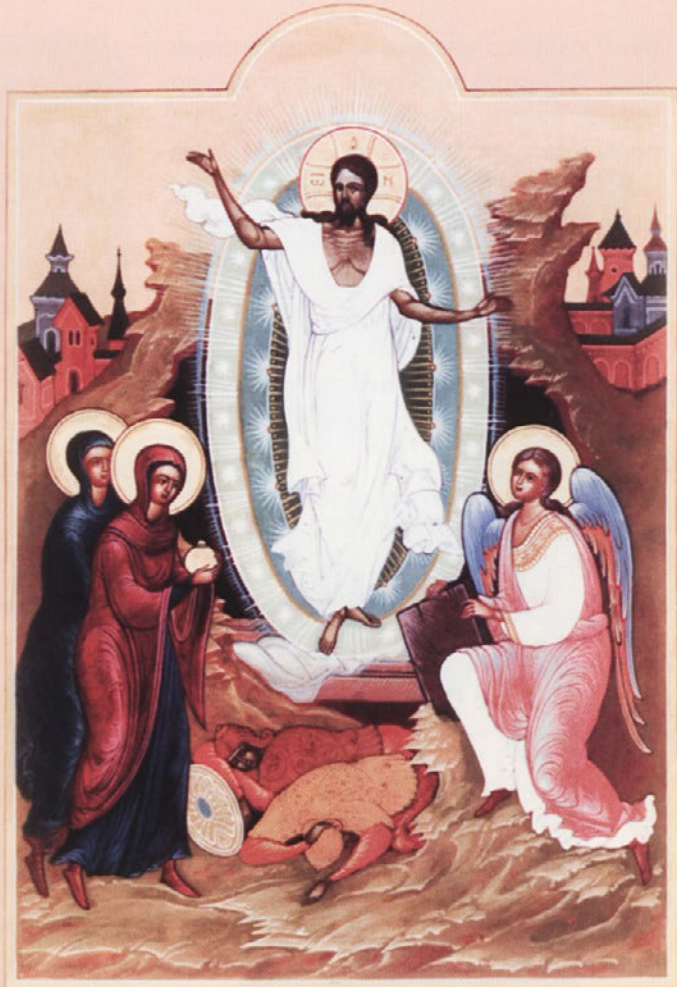
Prilagam majhen dar za tisk Glasilo prijateljev Svete Gore. Sem zelo hvaležna, ko mi pošljete po pošti, da sem v stiku s Sveto Goro. Prosim eno prošnjo v mojem imenu pri Materi. Lep pozdrav!

Albina Čehovin, Postojna, 8.1.2004

Sv. Frančišek

Prišla je velika noč

Ikona: Vstajenje Kristovo, Ikona Ruske Patrijaršije

Ker je bil sv. Frančišek izkušen v duhovnem življenju, je postal svojim redovnim bratom in sodobnikom dober učitelj in voditelj.

V postnem času nas je Božja beseda spodbujala, da bi v svojih srcih pripravili najlepši prostor za Boga; da bi se vanj naselila odgovornost in toplina za vsakega človeka; da bi bilo naše srce pogumno in veselo, kajti Bog in ljudje imajo radi veselo srce in pridne roke. V mašnem hvalospevu pa smo molili: »Svojim vernim dobrotljivo daješ, da vsako leto z očiščenimi srci radostno pričau-

kujemo velikonočne skrivnosti:»Ali nam je to uspelo? Morda smo se zelo trudili, pa nismo bili uspešni in imamo grenak občutek, da smo ostali »stari grešniki«, skratka, da se v našem življenju ni nič spremenilo na bolje. Morda gre iskati vzrok v tem, da smo vzeli post v celoti v »lastne roke«, ker nismo poznali poti do čistosti srca. To pot nam odkriva sv. Frančišek Asiški. Prisluhnjimo mu.

Nekega dne je sv. Frančišek vprašal: »Brat Leon, ali veš, kaj je čisto srce?« »Ko človek sebi ne more očitati nobenega greha«, je nemudoma odgovoril brat Leon. »Zdaj razumem, zakaj si tako žalosten, saj dobro veš, da nikoli ne boš čisto brez greha,« reče Frančišek. Nato ga pouči: »Verjemi mi, da čistost srca ni v tem, da se poskušaš ubraniti slehernega greha, temveč v tem, da usmeriš svoj pogled v Boga; da občuduješ njegovo svetost; da mu izkazuješ hvaležnost. Na ta način boš imel čisto srce. Zavest nepopolnosti je človeško občutje. Svoj pogled moraš usmeriti višje, na Boga, ki je več kot si ti sam. Bog je edini svet. Čistosti srca se ne da pridobiti s silo.« Brat Leon, presenečen nad takšno razlago, vpraša Frančiška: »Kako naj to dosežem?« »Tako«, reče Frančišek, »da se odrečeš vsemu, kar te teži, vsakršni stiski, tudi bremenu lastne grešnosti. Tedaj postane srce lahko in želja po popolnosti se bo spremenila v preprosto hrepenenje po Bogu. Bog je, in to naj ti zadostuje. Ko ti bo hudo, se ozri na križ in videl boš Jezusovo sklonjeno glavo, da bi te poljubil; njegove iztegnjene roke, da bi te objel; odprto srce, da bi te sprejel in obdal z ljubeznijo.«

Ker je bil sv. Frančišek izkušen v duhovnem življenju, je postal svojim redovnim bratom in sodobnikom dober učitelj in voditelj. Učil jih je, naj se ne boje skušnjav, rekoč: »Nihče, ki ni bil preizkušen v mnogih skušnjavah in stiskah, ni pravi božji služabnik. Premagana skušnjava je zaročni prstan, ki ga je Bog daroval duši.« V Rožicah beremo, kako so Brata Rufina, enega izmed prvih Frančiškovih učencev, kalile hude skušnjave. Hudič mu je prišepetaval, da je vse, kar stori, zaman, ker ni med tistimi, ki so že vnaprej določeni za večno življenje. Zdelo se

mu je celo, da mu Kristus sam govori: »O brat Rufin, čemu se trudiš z molitvijo in pokoro, ko nisi določen za večno življenje? Le verjemi mi, saj dobro vem, koga sem izbral. Tudi brat Frančišek, sin Petra Bernardoneja, je med prekletimi, in vsi, ki mu slede, bodo trpeli večne muke. Ne posvetuje se z njim in ne ubogaj ga več!« Bratu Rufinu se je omračil um, izgubil je vero in ljubezen, ki ju je imel do svojega učitelja. Mrk in zaprt je sedel v svoji celi. Ni hotel več niti moliti niti prihajati k maši. Kaj bi mu vse to koristilo, ko ga tako ali tako čaka večni ogenj in hudobni duh s svojimi padlimi angeli. Zaman je Frančišek pošiljal brata Maseja, naj pokliče Rufina. Nesrečni mož je odgovarjal jezno in osorno: »Kaj mi je mar brat Frančišek?« Tedaj se je napotil sam Frančišek, da reši brata Rufina iz teme. Že od daleč je Frančišek začel klicati: »O brat Rufin, hudobni človek, komu si verjel?« Nato mu je razložil: »Hudobnega duha lahko prepoznaš po tem, ker ti je zakrnil srce za vse dobro. To je prav njegovo delo. Kristus, blagoslovljeni, človeškega srca nikoli ne zakrknje, temveč ga omehča, kakor govori po ustih preroka: 'Vzel ti bom kamnito srce in dal živo!'«

Proti takim in podobnim skušnjavam je Frančišek svetoval, naj uporabljajo tri sredstva: molitev, pokorščino in evangeljsko veselje v Gospodu, ki odganja slabe in mračne misli. Sv. Frančišek nam zagotavlja, da bomo s hrepenenjem po Bogu, ki je preizkušena in zanesljiva pot do čistosti srca, vsak dan radostno živeli Veliko noč. Z neuničljivim hrepenenjem bomo, kot naši predniki, peli nebeški Materi: Marija ti pomagaj nam! Vse Slovence k Bogu dvigaj, vero v srcih jim prižigaj. Marija, vsekdar pomagaj nam!.

p. Bernard Golčnik, ofm

Pozdravna beseda msgr. Metoda Piriha, koprškega škofa na odprtju razstave jaslic na Sveti Gori

Jaslice nam sporočajo, da nas Bog ljubi

Dragi udeleženci razstave jaslic!

Vse tu zbrane prisrčno in lepo pozdravljam. Že lani je Rezbarsko, intarzijsko in restavratorsko društvo Solkan pripravilo prav tu na Sveti Gori prvo slovensko razstavo jaslic z mednarodno udeležbo in letos se je zopet potrudilo in izkazalo ob pripravi druge razstave.

Božiča si skoraj ne moremo predstavljati brez jaslic. Kristus je ob svojem prihodu med nas izbral pot jaslic, pot preprostosti in majhnosti. S tem je hotel povedati in pokazati, kako nas ima rad.

Začetke jaslic pripisujemo sv. Frančišku Asiškemu, ustanovitelju frančiškanov in drugih Frančiškovih redov. Smisel jaslic je, da si živo in čim bolj konkretno ponazorimo božični dogodek, zato jih najdemo po naših cerkvah in po krščanskih domovih. Jaslice imajo v sebi neizmerno moč, da nas nagovorijo, spomnijo na naše

otročstvo in prebudijo v nas hrepenenje po notranjem miru in sreči. Tudi če imajo jaslice svojo dolgo zgodovino, so vedno, vsako leto moderne in nove. Sporočajo nam, da nas Bog ljubi. Nikoli se nas ne naveliča. Vedno znova prihaja k nam in ostaja z nami. Kristus je postal otrok, da bi mi postali Božji otroci, on se je ponižal, da bi človeka povišal, on je postal majhen, da bi človek postal velik.

Hvala Rezbarskemu, intarzijskemu in restavratorskemu društvu Solkan, očetom frančiškanom in vsem navzočim.

Želim vam vesele božične praznike, polne vere, upanja in ljubezni ter blagoslovljeno novo leto.

Msgr. Metod Pirih, koprski škof

Sveta Gora, 14. decembra 2003

Odprtje in blagoslov čistilne naprave svetogorskega vodovoda

Sveta Gora, 18. 02. 2004

Župan Mirko Brulc

Provincial p. Stane Zore

Brat provincial Slovenske frančiškanske province sv. Križa, Stane Zore, je blagoslovil, novogoriški župan g. Mirko Brulc pa odprl novo črpališče pitne vode na Sveti Gori.

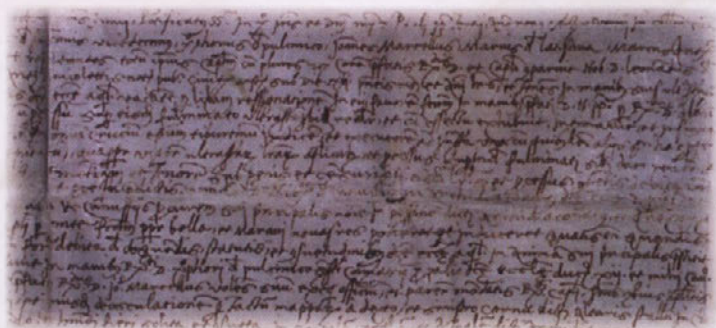
Odprtje čistilne naprave:
župan Mirko Brulc in
gardijan samostana na
Sveti Gori p. Pashal Gorjup

Prvi ogled

Zádina

Slika je ilustracija in ni poverzana s tekstom.

Zádina je solkansko ledinsko ime, znano iz stare svetogorske listine iz leta 1563. Listino hrani Arhiv Slovenske frančiškanske province v Ljubljani. Zahvaljujem se bratu arhivarju Darku Žnidaršiču za njeno fotokopijo. Listina je pristržena tako, da ji manjkajo podatki o notarju in njegovi overovitvi. Toda iz pisave in sloga listine sklepam, da jo je sestavil in overovil goriški javni notar in državni sodnik Marko Mlakar. Med starimi svetogorskimi listinami so namreč še štiri druge njegove. Ni pa samo zaključek te 16. listine izgubljen, ampak sta na njej tudi delno uničeni 5. in 6. vrsta. V prevodu sem to naznačil s tremi zaporednimi pikami. Na uničenem mestu je bil tudi podatek o ceni s to pogodbo prodanega vinograda. K sreči pa je cena že v 16. stoletju bila zapisa-

na tudi na hrbtni strani listine v kratkem povzetku njene vsebine: Za cerkev na Sveti Gori nakup vinograda od Pavla Srebrniča za 85 zlatnikov leta 1563. Prevedel pa sem iz latinščine listino takole:

V Kristusovem imenu! Amen. Od njegovega rojstva 1563. leta, v šesti indikciji, luninega dne 15. meseca marca je bilo opravilo v Gorici v moji, notarjevi hiši. Navzoči so bili: Heller Pavlin z Lok in Boštjan Ferligoj iz Strani /Kromberk/, Jeglič, pravtam tudi Pavel Srebrnič iz Solkana. Ta je dal, prodal in izročil zase in za svoje dediče prej navedenemu ključarju Gregorju Pironu, ki je navzoč in je v imenu navedene cerkve kupec, plačnik in prevzemnik za ceno 85 zlatnikov v vrednosti po šest kron za vsak zlatnik ... Prej ko to dobi, prej bo

tudi poplačal /dolg/ dolžnik cerkve blažene Marije v Solkanu, in sicer je dobil in prevzel v gotovini sedem zlatnikov, delno pred današnjim dnem /te/ sklenitve pogodbe z navedeno cerkvijo svete Marije za prodajo njegovega vinograda, ki je v okolici Solkana v kraju, ki se imenuje Zádina.

V tem vinogradu je osem nasadov trte, predmet te pogodbe, s hišico /zidanico/ v bližini.

Odpoveduje se trditvam, da ni nič prejel, da ni dobil izplačane navedene cene, in pričakovanju, da bi vsaj v prihodnosti bilo kakršnokoli ponovno izplačilo, ter vsaki drugi izrabi prava in zakonov.

Z ene strani je zraven vinograd Janeza Geneguna Cubri /Zubri/, meji na vinograde Janeza Zgajta /Sgait/, Andreja Juvančiča, na štiri preužitkarjeve nasade, ki bod postali last njegovih hčera Jere /Gerre/ in Lenke.

/Prodani/ vinograd je svoboden in prost, razen ene četrine desetine. Prodan je za imetje, last, posest, s pravico oddaje, podaritve, prodaje, odtujitve, zamenjave in, kar bo navedeni ključar ali bodo njegovi nasledniki kdajkoli v prihodnosti sklenili narediti z vsemi in posameznimi stvarmi, ki so v prej navedenih mejah ali v drugih, če bi bile drugje ali bolj gotove, s svojimi dodatki ali odvzetki, prav do javnih poti, in z vsemi in posameznimi stvarmi, ki jih navedeni prodani vinograd ima na sebi, nad seboj, znotraj sebe ali v sebi, v celoti, z vsemi pravicami in z dejansko ali zahtevano uporabo, kot se bo komu zdelo, ko bo gledal ali /z roko/ prijemal.

Prav ta prodajalec je odločen, po volji in v imenu kupca, navedeni vinograd obdržati in imeti v posesti, dokler navedena cerkev ne bi dobila bolje obdelanega vinograda in ga v stvarno posest prejela. Prodajalec podeljuje in daje vsestransko dovoljenje kup-

cu, da /vinograd/ prepusti ali si ga pridrži. Navedeni prodajalec tudi zase in za dediče navedenemu kupcu in plačniku v imenu navedene cerkve, da o navedenem vinogradu ali tudi samo o njegovem delu ne bo nikdar načenjal prepira, tožbe ali kakega nasprotovanja, in če bi to načel kdo drug, ne bo soglašal z njim, ampak bo vinograd pred vsakim človekom branil z vso svojo voljo in po vseh zakonih in ga varoval. Današnjo prodajo in vse, tudi posameznosti, v tej današnji .../pogodbi bo vedno spolnjeval/.

/In jaz, Marko Mlakar, po cesarski oblasti javni notar in državni sodnik, sem bil navzoč pri vsem zgoraj napisanem in naprošen sem vestno napisal in potrdil s svojim dodanim znamenjem ter imenom in priimkom./

Prodajalec tega vinograda Pavel Srebrnič je že leta 1551 prodal solkanski cerkvi sv. Štefana eno svojo hišo v Solkanu na pokopališču (Svetogorska Kraljica 7(2001), št. 1, str. 15). Vinograd, ki ga je s to pogodbo leta 1563 prodal svetogorski cerkvi, pa je bil »v okolici Solkana v kraju, ki se imenuje Zádina«. To je bil lep kraj, ker listina našteva okoli prodanega vinograda še štiri druge vinograde. Prodajalec Pavel Srebrnič je bil pripravljen prodani vinograd še naprej obdelovati. Če pa bi svetogorska cerkev dobila bolje obdelan vinograd, bi smela tudi tega v Zádini dati v obdelovanje drugemu, boljšemu vinogradniku. Prodajalec torej sprejme tekmovanje med vinogradniki. Vinograd bo imel v posesti, če ga bo bolje obdeloval kot drugi.

br. Pavel Kražnik, ofm

Stopetdeset let z Brezmadežno Devico Marijo

Ko stopimo v baziliko na Sveti Gori, naše oči najprej zagledajo Njo, Našo Gospo, na glavnem oltarju. Gotovo moramo pozdraviti Jezusa v tabernaklju – živega in skrivnostnega Boga med nami. Nato naše srce moli: Pozdravljena, Kraljica ...

Ste že kdaj doživeli sončni zahod v svetogorski baziliki? Tedaj so sončni žarki usmerjeni naravnost v Marijino sliko na velikem oltarju ter razsvetlijo obraz Božjega in njenega Sina in tudi njo, Božjo Mater. Če se nato obrnemo proti pevskeemu koru, zažari pred nami v trenutku sončnega zahoda veličastno barvno okno, vitraž, in na njem upodobljena Brezmadežna. Na njeni desni strani je blaženi Janez

Scot, na levi pa papež Pij IX. Blaženi Janez je znanstveno utemeljil, da je bila Marija brez madeža spočeta, papež Pij IX. pa je to potrdil leta 1854.

Kako čudovito je bilo takrat v svetem mestu Rimu! Že pred tem so prihajali nadškofje in škofje z vsega sveta. Dan pred slovesnostjo je deževalo od jutra do večera. Naslednje jutro, 8. decembra, pa je bilo kakor pomladansko. Toplo sonce je ogrevalo množico, ki je čakala na pričetek slovesnosti. Peli so himno O, pridi, Stvarnik Sveti Duh, in kardinal-dekan je prosil svetega očeta, naj razveseli škofe, duhovnike in vse Božje ljudstvo ter slovesno izreče, da je bila Marija resnično spočeta brez madeža. Nato je papež slovesno razglasil versko resnico z besedami:

»Po navdihu Svetega Duha, v čast neskončno popolne in nedeljive Svete Trojice, v čast in slavo deviške Božje Matere, v proslavo krščanske vere proglašamo, izjavljamo in zatrjujemo v imenu našega Gospoda Jezusa Kristusa, v imenu svetih apostolov Petra in Pavla in v svojem imenu: Nauk, da je bila blažena Devica Marija v prvem trenutku svojega spočetja obvarovana vsakega madeža izvirnega greha, in sicer po edinstveni milosti in posebni pravici, ki ji jo je podelil vsemogočni Bog glede na zasluženje Jezusa Kristusa, Zveličarja človeškega rodu, ki je od

Boga razodet in morajo vsi verniki vanj trdno in stanovito verovati. Kdor bi se drznil, kar Bog obvaruj, drugače misliti v srcu, naj si dobro zapomni, da se sam obsoja v pogubljenje, taji vero in se loči od Cerkve.«

Po tej razglasitvi so ljudje ploskali v znak hvaležnosti. Po vsem mestu so se oglasili zvonovi in zagrmeli so topovi z Angelskega grada. Papež je daroval sveto mašo in po njej so vsi navzoči peli zahvalno pesem.

Nato je papež kronal kip Brezmadežne za kapelo kanonikov pri cerkvi svetega Petra. Vrhovna predstojnika frančiškanih in minoritov sta darovala svetemu očetu zlato rožo in srebrno lilijo. On pa je podaril kardinalom in škofom zlat kovanec s podobo Brezmadežne in napisom: Sveti Božji Materi brez madeža spočeti. Zvečer je bilo vse mesto razsvetljeno z lučmi v različnih čarobnih barvah.

V spomin na ta veliki dan je dal sveti oče besedilo svoje razglasitve vklesati na kamnito ploščo in jo postaviti ob kip svetega Frančiška. S tem je hotel pokazati velike zasluge Frančiškovih redov za pripravo na razglasitev verske resnice o Brezmadežni.

Da se Cerkev ni motila, je potrdilo samo nebo. Štiri leta po tej razglasitvi se je Marija prikazala deklici Bernardki v Lurdu. Prikazala se ji je štirinajstkrat in vsakokrat je govorila z njo. Bernardka jo je večkrat vprašala, kdo je, a se je vedno samo nasmehnila. Končno pa je Marija pogledala v nebo, dvignila roke in povedala: »Brezmadežno spočetje sem.«

p. Pashal Gorjup, ofm

Razmere iz časa turških vojsk

Četudi nam ni zagotovo znano, kaj je bil vzrok razpada prvotne Marijine cerkve na Gori nad Solkanom, pa lahko z veliko verjetnostjo v razmerah tedanjega časa najdemo pravi vzrok, če pomislimo na turške vojske v XV. stoletju. Da so Turki divjali celo po naših krajih, za to imamo več zanesljivih pričevanj.

Naš domači zgodovinar Simon Rutar piše v svoji knjigi: »Zgodovina Tolminskega Gorica, 1882, stran 60: »Čeravno nam zgodovina v XV. stoletju le malo priča o naši deželici, ne smemo misliti, da je takrat popolnoma v miru živela. Nasprotno: bila je zelo vznemirjena zaradi silnih turških na-

padov. Turki so takrat celo Evropo strašili. Posebno so trpele pred njimi slovenske dežele na meji med jugoiztočno in severozapadno Evropo. Z Balkanskega

polotoka, kjer so bili Turki v drugi polovici XIV. in prvi polovici XV. stoletja svoje gospodstvo ustanovili, hodili so skoro vsako leto ropat in plenit v severozapadne dežele. Veliko so naši dedje pred to okrutnostjo trpeli, mnogo krvi je bilo prelite, veliko vasi požganih in cerkva razsutih, brezštevilo ljudi v sužnost odpeljanih.

Simon Rutar

Pred toliko silo so se Slovenci hrabro držali in Turka večkrat dodobrega natolki. Ko so se grmade po hribih zasvetile in so oznanile bližnjo nevarnost, zgrabilo je staro in mlado za različno orožje in se zbralo na malih hribih (»taborih«), navadno na dvoriščih okoli cerkev. Tu so se uspešno branili in Turke v beg podili, ako so bili le složni med seboj.

Tudi Goriškega niso bili Turki pozabili. Iz Bosne udarjali so skozi hrvaško Primorje in potem po Istri in čez Kras na Goriško in se razlivali po furlanski nižini. Že l. 1415. so se bili na Frijulskem začeli pripravljati na obrambo proti Turkom, ker so bili tistega leta pridrli na južno Štajersko. Benečani so dobili l. 1467. od papeža dovoljenje, da smejo desetino pobirat od duhovščine za vojne namene proti Turkom. Naslednjega leta so uvedli splošen davek za obrambo pred Turki. Celotni težaki in dekletke so morali plačevati svoj vinar na teden. Prebivalci soške doline so postavili plačane oglednike in sele, ki so morali vsako nevarnost kolikor mogoče hitro razglasiti. Občine in cerkve so skladale za njih vzdrževanje.«

To potrjuje tudi kanalska farna kronika »Liber Memorabilium Parochiae Canalis«, ki navaja dejstvo: »Da so bili v letu 1479. resnično Turki v naši župniji priča knjiga računov avaške cerkve (ecclae in Als). Tam namreč beremo v l. 1480., da je ta cerkev plačala dvema oglednikom proti Turkom 20 šilingov.« Navedena kronika piše o Turkih: »Kakor sosednje pokrajine: Kranjska, Koroška, Primorska in druge, tako je tudi naša dolina s svojimi naselji pretrpela veliko nezgod, povzročenih po Turkih. Skozi približno trideset let so ti

kruti in nečloveški ljudje udirali po sosednjih krajih goriške dežele, ob takih prilikah so tudi našo dolino pustošili na grozen način. Hiše in vasi so požigali, setve in vinograde uničili, prebivalce ali bezsrčno z mečem posekali ali pa s seboj v suženjstvo odvedli. Nikomur ni prizanesla njihova okrutna brezsrčnost in krvoločnost. Zato pa se še dandanes naši Slovenci samo z grozo spominjajo Turkov in jih mrzijo kakor divje zveri. Dne 11. julija in 21. septembra so prišli Turki prvič v naše kraje pod vodstvom Skander-Baše z 11.000 vojščaki in so odvedli v suženjstvo 11.000 ljudi.

(Se nadaljuje.)

Zahvale, prošnje, darovi ...

Marija, varuj našo družino, hvala, ker si mi do sedaj vedno stala ob strani. Draga

o o o

Prosim Te, Marija, varuj me, podari ali pomagaj mi pri zdravju in hvala za vse. Mirko Vidic

o o o

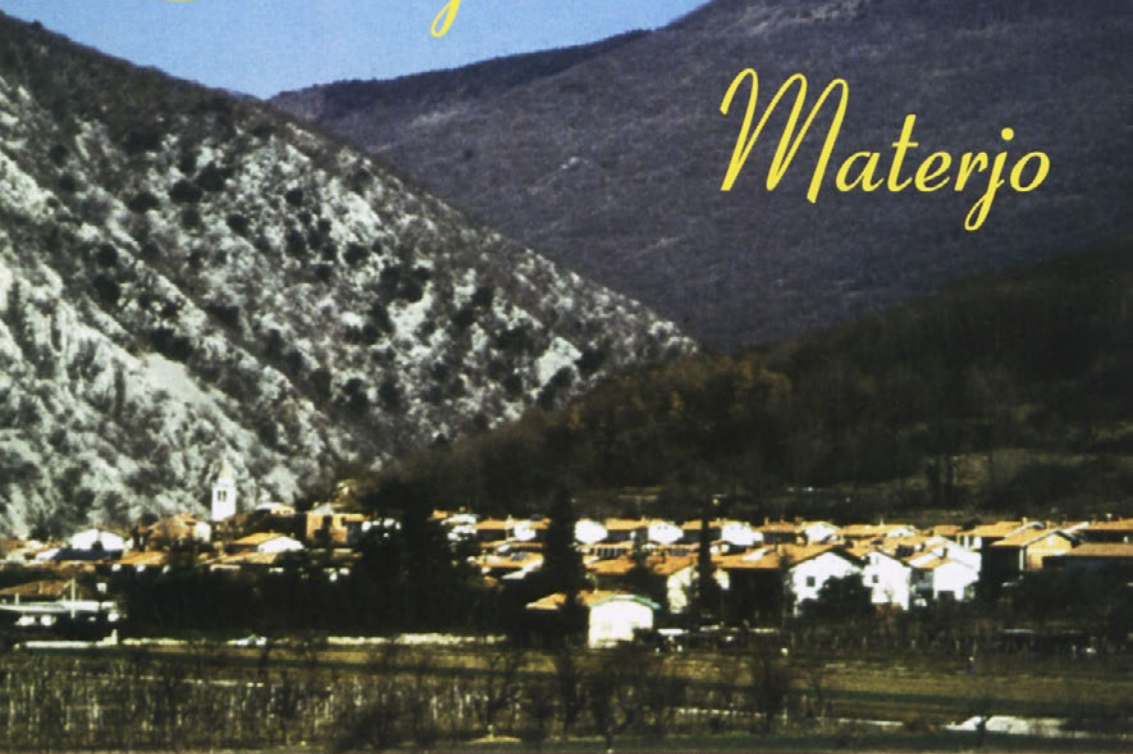
Hvala Ti, Bog, za sve, što si nam dao dosad. Molim Te za zdravlje i život mojih najbližih i daj nam Tvoj Božiji blagoslov Hvala Ti! Miki

o o o

Hvala Ti, Mati Božja Svetogorska! Lucija I. Goriziani

Srečanja z

Materjo

**“POVEJ LJUDEM, NAJ MI TUKAJ
POSTAVIJO HIŠO ...”**

je nekega sobotnega jutra 1539 slišala pastirica Urška Ferligojeva iz Grgarja. Da je naročilo prišlo od same Nebeške Gospe, je malokdo verjel. Začel se je Urškin križev pot. Zasliševanja, grožnje, ječa ... Preprosta kmečka deklica je ostala neomajna. Njen pogum je prepričal tudi najbolj nejeverne. Na pusto goro, kjer ni bilo ne vode ne lesa ne obdelanega kamna, so ljudje spravili ves material. S srcem in žulji so gradili Mariji hišo. Skalnica je postala Sveta Gora.

Listine iz 14. stoletja dokazujejo, da je tam že morala stati Marijina cerkev, ki so jo morda porušili Turki. Od nje ni ostalo nič razen plošče iz rdečega marmorja z besedami angelskega pozdrava, ki so jo našli pri kopanju temeljev.

Novo cerkev je 12. 10. 1544 posvetil namestnik oglejskega patriarha. Od takrat je na oltarju milostna podoba Marije z Jezusom, delo beneškega slikarja Jakoba Palme starejšega.

Tudi novi cerkvi ni bilo prizaneseno. Porušiti jo je dal Jožef II., leta 1793 pa so jo ponovno obnovili. V soški fronti je bila ponovno porušena. Sedanja so zgradili frančiškani in jo posvetili leta 1932. Pa tudi to so Nemci v drugi svetovni vojni spremenili v trdnjavo. Nič bolje se ni godilo milostni podobi. Morala je v pregnanstvo, vendar se je vedno znova vračala na kraj, ki si ga je izvolila. Mati in Kraljica ostaja na gori kakor poprej. Škozi stoletja ji služijo Njeni in Frančiškovi sinovi in delijo ljudem božjega usmiljenja.

... IN PROSIJO MILOSTI*

je drugi del Marijinega naročila, ki ga je Urška zvesto posredovala ljudem. Pol tisočletja so ljudje romali na sveti kraj, na Goro k Materi. Pol tisočletja vzponov, molitev, zahval, solza, trpljenja ... Mati nima izbire, Mati deli usodo svojih otrok. Usodo pregnanih, ranjenih, zavrnjenih, onečaščenih, podjarmljenih, potujčenih ... Pred njenimi očmi so umirali stotisoči, jokale sirote, obupovale vdove. Skalnato pobočje je rdečila kri, romarske poti so posula trupla in oskrunile granate, Frančiškove sinove so pregnali. Ona pa je, kakor nekoč na Kalvariji, željno iskala pogled vsakega, ki je iskal utehe pri Njej. Da ga razume, da ga opazi, da mu je blizu ... kakor zna le Mati.

LJUBEZEN SE NE DA PREGNATI

Svetogorska Gospa je spet doma. Neutrudno vabi in hrabri. Od zasneženih vrhov gora, do koder sega oko in čez, se razteza modrina neba kakor Marijin plašč. Pod svoje varstvo kliče vse svoje otroke. Toda križi ob poti na Goro svarijo, da ni življenja brez trpljenja, da so padci, razočar-

ranja, ponižanja, da je potrebno prehoditi vsako postajo križevega pota. In da so na tej poti tudi Veronike in Simoni. Iz doline na Goro nosimo svoja mrtva upanja, mrtve ljubezni, mrtvo vero, svoja onečaščena svetišča ... vsak svoj križ.

Tudi sama sem na Goro nesla svoj križ. Prvi je bil čisto majhen in lahek. Mama nama je z bratom naredila križek iz leskovih vejic, povezanih s travo. Na Gori sva ju pridružila tisočim lesenih križev, tudi tistim, ki so že davno strohneli. Romarji, ki so se vzpenjali na Goro, so s temi pretresljivimi znamenji nosili s seboj vsak svoj osebni križ in preizkušnjo svojega življenja. Nebeška Gospa ne pozabi nobenega, ker ljubi. Ljubezen se ne da pregnati. Zato vztraja. Tudi če bi na Sveto Goro romalo eno.

Lidija Humar

Naš vestnik, marec – sušec, 2004

Zahvale, prošnje, darovi ...

Bog, hvala Ti za naše življenje in da nas varuješ vsega hudega! Družina Strehar ml., Vipolže 46

o o o

Hvala, Marija, za rešitev iz okultizma in čudežno ozdravitev v družini! Družina P.

o o o

Bodi vedno "Ti" z nami! Vesna in Gaja Hvala!

Svetogorski kraljici

*Tam v sveti samoti na Gori,
v bližini nebeških višin
izbrala svoj dom si je Mati
in z Materjo božji njen Sin.*

*O Ti, Svetogorska Kraljica,
usmiljeno glej dol na nas
in s Sinom nas svojim nebeškim
ljubó blagoslavljjaj vsak čas!*

*Gor k Materi sveti na Goro
nje zvesti otroci hite,
da v sveti pobožnosti Mater
in Sina lepó počaste.*

O Ti, Svetogorska Kraljica ...

*Na blaženo Goro nebeško
priromati srečno nam daj,
da Tebe in Tvojega sina
slavili bi tam vekomaj.*

O Ti, Svetogorska Kraljica ...

Od 14. postaje svetogorskega križevega pota gre procesija po strmi in okoli 200 m dolgi poti v cerkev.

Na tej poti se romar še spominja Jezusovega groba. Ko pa pride v cerkev, se pred tabernakljem zave, da je Jezus navzoč poveličan, kot je bil po vstajenju od mrtvih. Zave se tudi, da Jezus svoje Božje, poveličano življenje daje vsem vernim. On je za vsakega izmed nas večno zveličanje.

Največje še pride.

*Po Jezusovi smrti grob zaprejo,
pečat na grobni kamen dajo Judje,
iz templja pa na stražo z meči grejo,
še z mrtvim zdaj sovraštvo se
vojskuje.*

*Učenci vsi boječi, skriti v hiši.
so vrata zaklenili kot brez uma.
Obup jih zmedel je in jih prisili
ogniti hitro vsakega se šuma.*

*Sree Marijo Mater vleče h grobu,
saj Jezus mora biti še maziljen,
počiva vsaj naj Jezus zdaj v udobju.*

*Zagleda Mati Sina v slavi, v Bogu
še drugim ženam se prikaže viden.
Otroci vsi smo zdaj v Božjem domu.*

br. Pavel Krajnik, ofm

Prišli so k svetogorski Božji Materi ...

November 2003

1. Brat provincial Stane Zore iz Ljubljane je ob 15.00 v svetogorski cerkvi z romarji in samostansko družino molil za pokojne in ob 16.00 maševal.
2. Brat provincial Stane Zore je maševal ob 10.00
Romarji iz župnije Branik: maša ob 16.00.
8. Okoli 13.00 upokojenci iz Cerknega: ni jih bilo v cerkev.
12. Dve skupini vojakov NATO: zgodovina in pomen te Svete Gore.
13. Pet izletnikov iz Würzburga in iz Slovenije: zgodovina in pomen Svete Gore.
Večja skupina izletnikov iz Grosuplja: petje in molitev ter razlaga o Sveti Gori.
14. Izletniki iz Rogaške Slatine: razlaga o Sveti Gori.
15. Starši s svojimi birmanci in župniki iz okrožja Čepovan.
Skupina izletnikov iz župnije Škocjan pri Novem mestu: zgodovina in pomen Svete Gore.
Izletniki iz Škofje Loke: razlaga o Sveti Gori.
Izletniki iz Kranja: Brat Ambrož jim je govoril o Sveti Gori.
16. Družinsko romanje župnika Antona Štrancarja iz župnije Šembid (Podnanos) z njegovimi sorodniki: maša ob 11.30.
19. Duhovniki ljubljanske nadškofije, posvečeni leta 1994, z njimi tudi br. Darko Žnidaršič OFM: somaševanje za pok. br. Igorja Štamfla OFM.

29. Romanje članov Nove Slovenije iz Trebnjega: sveta maša ob 16.00 v kapeli Marijinega prikazanja.
Skupina zakoncev: srečanje v dvorani sv. Frančiška.
30. Krst dojenčka Filipa Perko v kapeli Marijinega prikazanja ob 14.00.

December 2003

4. Zahvalni sprejem z večerjo za vse sodelavce svetogorske božje poti.
6. Cerkveni pevski zbor iz Postojne je pel pri maši za poroko ob 15.30.
9. Avtobus izletnikov iz Budve v Črni gori: zgodovina in pomen Svete Gore.
Skupina izletnikov iz Dobrovega v Goriških Brdih: prišli so peš.
14. Rezbarsko, intarzijsko in restavratsko društvo Solkan je pripravilo v Frančiškovi razstavni dvorani 2. mednarodno razstavo jaslic. Odprl jo je škof Metod Piriš. Pri odprtju je govoril dr. br. Leopold Grčar OFM.
16. Novogoriški župan Mirko Brulc je prišel voščiti bratu upravitelju bazilike Pashalu Gorjupu vesele praznike.
20. Slovenski, italijanski in avstrijski skavti so prinesli betlehemske luče ob 12.00. V cerkvi jim je maševal brat provincial Primož Kovač OFMCap.
22. Predsednica solkanske Krajevne skupnosti Darinka Kozinc je prišla voščiti bratu upravitelju bazilike Pashalu Gorjupu vesele praznike.
23. Skupina okoli 30 romarjev je bila pri maši brata upravitelja bazilike Pashala Gorjupa v kapeli Marijinega prikazanja za neko mater z majhnimi otroki, ki je na smrt bolna.
25. Pri slovesni polnočnici je bilo okoli tisoč ljudi.

27. Brat Andraž Arko je privedel v cerkev skupino mladih z duhovnih vaj v Domu Tau in jim govoril o Sveti Gori.
28. Pevska zbor Stanko Premrl iz Podnana in Castra iz Ajdovščine sta pela pri maši ob 16.00 in še po maši božične pesmi.
29. Za 40-letnico smrti apostolskega administratorja Mihaela Toroša je v cerkvi maševal škof Metod Pirih. Somaševali so z njim: pomožni škof dr. Jurij Bizjak, svetogorski brat vikar Bernard Goličnik, urednik lista Družina dr. Janez Grilj in še več drugih duhovnikov.
31. Romarji iz župnije Vič v Ljubljani so na povratku iz Padove prišli še na Sveto Goro. Poslušali so zgodovino Svete Gore in njen pomen, molili v kapeli Marijinega prikazanja litanije Božje Matere in si ogledali Marijanski muzej.

Februar 2004

Januar 2004

1. Škof Metod Pirih je maševal v cerkvi ob 10.00.
2. Popoldne je prišla molitvena skupina iz Vrtojbe in drugih župnij z mag. Renatom Podbersičem. Bila je sveta maša v cerkvi.
3. Škof Metod Pirih je zjutraj blagoslovil nov lesen oltar v Domu Tau, ob 13.00 pa je v cerkvi maševal za svoje pokojne sorodnike. Nekaj ljudi je bilo pri maši.
4. Škof Metod Pirih je maševal ob 10.00 v cerkvi romarjem na 2. božično nedeljo.
11. Pri maši ob 11.30 sta bili v cerkvi dve zlati poroki: Bruna in Franc Rustja iz župnije Deskle in Jožica in Vinko Bratuž iz župnije Grgar. Romarjem in zlatoporočencem ter njihovim svatom je maševal brat upravitelj bazilike Pashal Gorjup.
18. Na samostanski porti v prodajalni in pred njo smo začeli zbirati podpise za državljansko pobudo za šolo, primerno človeku.
1. Poleg slovenskih romarjev je prišla tudi majhna skupina italijanskih iz Gorice. Maševal jim je ob 10.00 v kapeli Marijinega prikazanja don Luigi Tavano.
9. Skupina osem mladih iz župnije Št. Ilj ob Dravi (Sankt Egidius an der Drau) na avstrijskem Koroškem je prišla z župnikom Lavrencijem Petricigem, ki jim je maševal v kapeli Marijinega prikazanja.
12. Skupina okoli deset ljudi z duhovne obnove v Domu Tau je bila pri maši ob 7.00 v kapeli Marijinega prikazanja.
13. Ljubljanski pomožni škof Andrej Glavan je obiskal Sveto Goro.
14. Skupina mladih romarjev z mag. Renatom Podbersičem: maša v kapeli Marijinega prikazanja ob 11.00. Sveto Goro je obiskal generalni vizitator Slovenske frančiškanske province sv. Križa brat Anselmo Stulić OFM.
15. Po jutranji maši je prišla skupina mladih nogometašev, ki se vadijo v Novi Gorici. Privedla sta jih dva njihova učitelja. Poslušali so zgodovino Svete Gore in njen pomen.
18. Brat provincial Stane Zore iz Ljubljane je blagoslovil, novogoriški župan Mirko Brulc pa odprl novo črpališče pitne vode na Sveti Gori.

Kazalo

- 2 Naše voščilo
- 3 Pozdravljeni (uvodnik)
Glejte, že prihaja maj
- 4 Marija vodi k Jezusu
Luč sveta, Marija, Janez
- 5 Prišla je velika noč
- 8 Aktualno na Sveti Gori
Jaslice nam sporočajo, da nas Bog ljubi
Odprtje in blagoslov čistilne naprave svetogorskega vodovoda
- 10 Svetogorske listine
Zádina
- 12 Stopedeset let z Brezmadežno Devico Marijo
- 14 Iz svetogorske zgodovine
Razmere iz časa turških vojsk
- 16 Srečanja z Materjo
- 18 Svetogorski kraljici
- 20 Prišli so k svetogorski Božji Materi
- 22 Dobro je vedeti ...
- 23 Kotichek resnice - brez rokavice
Verujem le, kar vidim!

Dobro je vedeti ...

Svete maše

Ob nedeljah in praznikih:
ob 8.00, 10.00, 11.30 in 16. uri.
Ob delavnikih:
od 1. maja do 1. novembra ob 17. uri

Vsako prvo nedeljo v mesecu ob 15. uri:
molitev za nove duhovne in redovne
poklice.

Skupine, ki nimajo svojega duhovnika
in želijo imeti sveto mašo, naj pokličejo
po telefonu (05) 330 40 20. Sporočijo
naj datum in uro, ko bi želeli imeti
službo božjo.

Spovedovanje

Vedno pred sveto mašo in med njo.
Od 7.45 do 12.00 in
od 14.30 do 17.00
Izven tega časa pozvonite na samo-
stanski zvonec.

Marijanski muzej

je odprt ob sobotah in nedeljah
od 9.00 do 17.00,
pozimi (od 1. novembra do 1. aprila)
je zaprt.

Naš naslov

Frančiškanski samostan Sveta Gora
Skalniška cesta 17
5250 Solkan
tel: 05/330 40 20
fax: 05/330 40 38

Svetogorska **Kraljica**

Glasilo prijateljev Svete Gore

Izdaja: Frančiškanski samostan Sveta Gora, 5250 Solkan
v sodelovanju z založbo Brat Frančišek
Ureja: uredniški odbor
Odgovorni urednik: p. Pashal Gorjup, OFM
Oblikovanje: br. Dragan Vampola
Tisk: Tiskarna Pleško, Ljubljana
Izhaja s cerkvenim dovoljenjem v 6.000 izvodih
ISSN 1581-7342

Kotiček resnice - brez rokavice

Verujem le, kar vidim!

Bomo videli.

1. Ali si videl, kdo je zvonik, uro, hišo ... naredil?

»Ne, nisem videl.«

Ker nisi videl človeka, ki bi jo delal, je gotovo nihče ni naredil.

Sama se je naredila.

»O, tisto pa ne! Čeprav nisem nikogar videl, ki bi jo delal, vem, da jo je moral kdo narediti. Sama se ni.«

Prav praviš. To tvoje priznanje te nekaj uči. Uči te tole: da spoznaš, da veš, ti ne pomaga samo tvoje oko ali uho. Pomaga ti tudi tvoje duhovno oko in tvoje duhovno uho: tvoja pamet. Neštetokrat vidi pamet, česar oko ne vidi.

2. Ko govoriš: »Verjamem le to, kar vidim«, hočeš reči: »Nisem videl, da bi Bog delal svet, torej ni Boga.«

Bravo, svet se je kar sam naredil, čeprav veš, da se niti hiša sama ne more narediti. Ravno kar si namreč rekel, da se hiša sama ne more narediti, da jo mora kdo narediti, tudi če ga ti ne vidiš. Kako naj se pa ves svet - ta velika hiša za vse ljudi - sama naredi?

3. Zakaj ti tvoje duhovno oko, pamet, ne pove tako jasno, da mora biti Bog, ki je ves svet naredil, kot ti jasno pove, da mora biti zidar, ki je hišo naredil? Zakaj?

To pomeni, da v glavi ali v srcu nekaj ni v redu!

Morda je v glavi nekaj narobe. Dovolj. Če ti smeš verjeti leto, kar vidiš, ali smem tudi jaz?

»Seveda.«

Jaz pa ne vidim tvoje pameti ... Torej bi moral reči, da je nimaš. Bo pa že kaj v tvoji glavi narobe, da ne spoznaš Boga.

Vidiš, kam pripelje tvoje načelo: »Verujem le, kar vidim.«

4. V gostilni sedijo trije. Dva verna, eden neveren. Ta začne tajiti Boga. Na dolgo in široko govori in zabavlja. Posebno enemu prigovarja. Tačas drugi popije govorniku za hrbtom vino ... Govornik je žejen. Obrne se in hoče natočiti. »Zakaj si mi izpil vino?« zakliče jezno. - »Jaz? Ali si me videl?« - »Ne!« - »Kako moreš potem trditi, da sem ti vino izpil? Saj si ves čas dokazoval, da verjameš le, kar vidiš!«

5. O Judih, ki so toliko čudežev videli, piše sv. Pismo: »Dasi je pa (Jezus) vpričo njih toliko čudežev storil, niso vanj verovali« (Jn 13,37). In vendar so videli. Zakaj niso verovali? V njih srcih nekaj ni bilo prav: »Ljudje so bolj ljubili temo ko luč, zakaj njih dela so bila hudobna.« (Jn 3,29)

»Kdor dela dobro, prihaja k luči.« (Jn 3,21) Delaj dobro, pa boš prišel k luči, pa boš videl, pa boš veroval.

Jezus je po svojem vstajenju rekel Tomažu: »Ker si me videl, veruješ; blagor tistim, ki niso videli, pa so verovali!« (Jn 20,29)

Srečka

Relikviarij bl. Francija in Jacinte